

saamiseksi. Hyvä siitosuro on sellainen, jonka jälkeläiset osoittavat sen omaavan dominoivat (vallitsevat) perintötekijät mahdollisimman monien rodulle tyypillisten ja toivottujen ominaisuuksien suhteen.

Ymmällään olevan aloittelijan on parasta suoraa pääätä kääntyä rotujärjestöme jalostusneuvonnan puoleen, joka opastaa ja ehdottaa sopivia uroksia. jos haluaa oppia tuntemaan siitosurokset, jotta voisi itse valita, täytyy kierrellä näyttelyissä, keskustella kokeneiden kasvattajien kanssa, käydä kenneleissä tutustumassa koiriin ja tutkia rotukohtaisia julkaisuja (kirjat toistaiseksi englanninkielisiä). Hyvän kuvan siitosuroksistamme saa myös rotujärjestön kokouksesta näyttelytuloluettelosta. Näyttelyissä käyminen on tärkeää, vaikka vain katselemassa, sillä siten saa aikaan hyvän kuvan rodun yleisestä tasosta ja oppii erottamaan hyvät huonoista. ja rotumääritelmä on opeteltava niin hyvin, että sen osaa unissaankin.

Hiukan pitemmälle ehtinyt, jo tietoa kerännyt innostunut kasvattajanalku haluaa varmasti pikkuhiljaa seisoa kokonaan omilla jaloillaan. Onhan toki varsinainen haaste valita uros täysin itsenäisesti, hyödyntäen hankkimiaan tietoja ja kokemuksia sen sijaan, että luottaisi sokeasti toisiin ja olisi yksinomaan heidän tietojensa ja mielipiteittensä armoilla.

Lähdettäessä valitsemaan urosta pitää ensimmäiseksi päättää, käyttääkö sisäsiitosta (läheinen sukusiitos, linjasiitos) vaiko ulkosiitosta (narttu ja uros eivät ole sukua keskenään). Vaikka jotkut suorastaan kavahtavatkin läheistä sukusiitosta, ei sitä tarvitsisi täysin karttaa. Sillä saadaan usein hienojakin tuloksia, mutta sitä käytettäessä on omattava kokemusta, oltava perillä genetiikasta, tunnettava hyvin siitokseen aiotut yksilöt (joiden tulee olla erinomaisia) ja niiden esi-isät. Kokemattoman kasvattajan

on turvallisinta pysytellä linja- tai ulkosiitoksessa. Tosin lähes kaikki maamme tipsut ovat toisilleen jossain määrin sukua, niin että jonkinasteista sukusiitosta tulee lähes aina väistämättä harjoitettua. Maamme siitosurosluettelo ei ole kovin pitkä, mutta koska rotu näyttää yhä olevan vahvasti nousussa, siitosuroksiakin toden- näköisesti ilmaantuu aika lailla lisää niin että tarjonta tulee runsaammaksi.

Seuraavaksi otetaan selville ja luetteloidaan kaikki kysymykseen tulevat sulhaskandidaatit ja kirjoitetaan ylös niiden sukutaulut aina neljänteen polveen saakka. Tietolähteinä voi rekisteritodistuksen lisäksi käyttää uroksen kasvattajaa, omistajaa, rotujärjestöä ja sen julkaisuja sekä edellä mainittua englantilaista kirjallisuutta.

Sitten verrataan jokaista sukutaulua vuorotellen nartun sukutauluun ja käydään läpi verilinjat, virheet jne., varmistetaan siis sukutaulujen toisilleen sopivuudesta. Mutta jotta sukutaululle voitaisiin antaa arvoa, on siinä esiintyvät yksilöt tunnettava, ja tähän on helpommin sanottu kuin tehty. Olisikin siis *opeteltava* tuntemaan ne. Joka ikisen koiran syynäminen (paperilla/luonnossa) ja ominaisuuksien alkulähteiden metsästäminen on iso urakka ja mielekkäintä ehkä ryhmätyönä toisten innostuneiden kanssa. Se on valtavan työteliästä ja vaatii tavattomasti aikaa, energiaa ja kärsivällisyyttä. Moni ei laiskuuttakaan siihen varmaan viitsi ryhtyäkään, ehkäpä vain me palavasti innostuneet koirahullut! Vahinko, sillä onhan kiva tietää. Mikä on sen turhauttavampaa ja harhauttavampaa kuin tietämättömyys? Kannattaa siis ainakin yrittää.

Sukutauluja ja koiria (tai niiden kuvia) syynätessä on muistettava, että molemmat vanhemmat vaikuttavat jälkeläisiinsä yhtä paljon, jokaiseen geenipariin antaa toinen vanhemmista toisen puoliskon aivan kuten toinenkin. Yksilö